

SOCIALE TANDHEELKUNDE

DE SYSTEMATISCHE TANDHEELKUNDIGE HULP

De leuze van de wieg tot het graf met een gezond gebit, is, voor zoover bekend, nog niet aangegeven op de één of andere vergadering van burgers van Nederland.

Men zou kunnen vermoeden dat de tandartsen, menschen die uit hoofde van hun professie opgeleid zijn voor dit doel en berekend zijn voor deze taak, deze leuze ter dagelijksche overdenking en aanmoediging ingelijst zouden hebben staan op hun bureau.

Want dat deze instandhouding van het natuurlijke gebit, van de kleuterleeftijd tot op hoogen ouderdom, ondanks de gevaren van caries, overbelasting, tandsteen etc. een mogelijke, om niet te zeggen, betrekkelijk lichte taak zou zijn, zal toch naar ik meen voor degenen die de systematische mondverzorging op al hun patiënten toepassen, geen punt van discussie meer uit behoeven te maken.

De werkelijkheid in ons gezegend Vaderland is echter anders. De Zahnersatzmeierei (Gottlieb) viert hoogtij, de verdoovingsvloeistof voor de extracties wordt per contract bij wagonladings ingekocht; men kent instellingen die extracties liefst gratis aanbieden, in één woord, vrijwel de geheele tandheelkunde, voor de groote massa heeft zich ingesteld op de te hulp, en denkt niet verder dan aan het te maken gebitje.

Dat deze houding tot resultaat heeft, dat het Nederlandsche Volk niet in de instandhouding van het natuurlijk gebit geloofd, behoeft geen verwondering te wekken. Er zijn in ons land streken te over waar de bevolking voor geen geld een vulling in een kleine caviteit zou accepteren, omdat men weet dat dit weggegooid geld zou beteekenen.

Het kernpunt van „to be or not to be” voor een gebit toch is de systematische halfjaarlijksche contrôle en de behandeling van de allerkleinste defecten en andere aandoeningen.

Voor de kleine groep welgestelden is het geen levensbelang om aan deze oproep voor contrôle wel eens te laat gevolg te geven, zij kunnen zich de gevolgen daarvan finantieel permitteeren.

Anders is het gesteld met de patiënten die niet tot de welgestelden behooren. Zij zullen in het gareel moeten loopen en bv. door lid te worden van de voortreffelijke organisatie, die door de Maatschappij voor dit doel in het leven is geroepen, de vereeniging tot bevordering van systematische mondverzorging voor de middenstand, verplicht worden elk half jaar voor onderzoek te verschijnen. (Voor bijzonderheden over deze V.S.M.M. leze men het uitstekende artikel van collega Margadant in het jubileum nummer van het T.v.T. Mei 1939, blz. 189).

In de korte tijd dat deze vereeniging bestaat, heeft men bij de propaganda onder de bevolking veel last ondervonden van het weinig begrip dat men over goede mondverzorging heeft.

Door de roofbouw van de ziekenfonds- en ook particuliere praktijken was dit weinige begrip echter te verwachten en men zal zich op een langdurige propagandistische strijd moeten instellen, waarbij men zoo gelukkig zal zijn de ruggesteun te hebben van het Ivoren Kruis en de Vereeniging voor sociale Tandheelkunde.

Aan de andere kant zijn het de medewerkende tandartsen die het deze propaganda onder de massa niet gemakkelijker maken. Zij zijn toch de vertrouwensmannen, waarheen het publiek zich om advies wendt en van dit advies hangt in veel gevallen af of de patiënt voor de systematische behandeling gewonnen kan worden of niet.

Nu zijn de praktijken te verdeelen in 3 groepen :

- a. die een honorarium berekenen dat ligt onder dat van de V.S.M.M.
- b. zij die ongeveer evenveel berekenen.
- c. diegenen, waarvan het honorarium hooger ligt.

Allereerst moet ten overvloede erop gewezen worden dat het honorarium van deze vereeniging zoo is gesteld, dat daarvoor arbeid kan worden geleverd, waarvoor men in kan staan en dat bij de imaginaire volledige bezetting van het werkjaar een inkomen zal opleveren, waarvan men volgens zijn stand kan leven en volstrekt niet meer.

Over de eerste groep behoeven wij kort te zijn. Deze collega's hooren in deze organisatie niet thuis. Hoe zij op een behoorlijke

wijze de praktijk willen doen is niet bekend, maar als medewerkend tandarts zijn zij niet gewenscht.

De tweede groep daarentegen zou er enorm mee gebaat zijn, wanneer hun patiënten lid werden van deze organisatie. Zij gaan er finantieel niet mee achteruit en kunnen nu eindelijk eens, zonder dat zij zelf voor de oproeping van hunne patiënten behoeven te zorgen, deze menschen op een behoorlijke wijze helpen en de voldoening smaken dat hun arbeid niet vergeefs is geweest en hoogelijk gewaardeerd wordt.

De contributie van het lidmaatschap zal voor de patiënten nooit een beletsel vormen, omdat zij daarvoor meer dan voldoende ontvangen en ze trouwens laag is gesteld.

De laatste groep tandartsen, dus die een hooger honorarium berekenen dan dat de V.S.M.M. voorschrijft, zal slechts mede kunnen werken, wanneer zij met de volgende inzichten instemen.

Het is ten eerste een vereischte dat men tegen dit verminderde honorarium met evenveel genoegen moet kunnen arbeiden. Ten tweede is het gewenscht, dat men er niet tegen opziet om eigen patiënten, die in de inkomenklasse van de V.S.M.M. vallen, op het voordeel en het nut van deze vereeniging te wijzen. Wil men deze vermindering van inkomsten niet, dan hooren ook deze tandartsen niet thuis in deze vereeniging.

Ter illustratie moge dienen, dat deze gedragslijn niet direct een finantieel nadeel behoeft te beteekenen voor de betreffende collega. Mijn eigen praktijk bevindt zich in groep c. en toen een jaar geleden in den Haag een district van de V.S.M.M. werd opgericht, voelde ik me verplicht, om de patiënten die me kwamen consulteeren en redelijkerwijs in de termen vielen om lid te worden wat hun inkomsten betrof, op de hoogte te brengen van het bestaan van deze vereeniging.

Waarop men prompt lid werd en mij dus een finantieele strop bezorgde. Dit nadeel heb ik ten slotte genomen, omdat men uit sociaal oogpunt menschen met een beperkt inkomen ook een beperkt honorarium behoort op te leggen.

Wat is echter in dat jaar gebeurd. Het bleek dat ieder lid ongeveer een nieuw lid aanbracht en dit tempo is de laatste tijd dermate versneld, dat mijn werktijd binnenkort volledig zal zijn bezet.

Wanneer dus de collega's medewerkende tandartsen uit groep b. en c. hunne patiënten lid maakten van deze V.S.M.M. dan zou deze vereeniging op een veel betere basis komen te staan. Zij zou intern gesaneerd zijn, want hare medewerkers zouden

systematisch werken en naar buiten zou zij propaganda kunnen maken door deze tandheelkunde bekendheid te geven bij overheid, instellingen, vereenigingen en het volk.

En de patiënten die de weldaad van de systematische mondverzorging aan den lijve ondervonden, zouden zelf de grootste propagandisten worden.

Want wie de sociale hervormers in onze tandheelkundige Maatschappij ook zijn, zij zullen allen op één punt overeenstemmen: goede en betaalbare tandheelkunde voor het volk hangt niet in de eerste plaats af van de twistpunten kliniek of huisbehandeling, vast salaris of stukberekening en ambtenaars tandarts of vrij-als-een-vogel-in-de-lucht-tandarts, maar hangt af in de allereerste plaats van behandeling van het defect in het vroege stadium, dus van *systematische mondverzorging*.

L. BROESE VAN GROENOU.

KLEUTER-CONSULTATIEBUREAU

Regentesselaan 18, Den Haag, Afdeling: Mondverzorging

Wetenschappelijke tandheelkundige onderzoeken, klinische waarnemingen en statistieken hebben aangetoond, dat vroegtijdige ondergang van het gebit, in vele gevallen verklaard moet worden, door de caries — en daardoor het verval — van het melkgebit. Deze caries in het melkgebit wordt in de hand gewerkt door ondoelmatige voeding. Het gebruik van te weke, te kleverige en te veel suiker bevattende spijsen vanaf het tweede jaar, de verwaarloozing van de mondreiniging en het verzuimen van de regelmatige contrôle, vormen de voornaamste factoren voor het optreden van het tandbederf. Een en ander is hoofdzakelijk te wijten aan onkunde omtrent de noodlottige gevolgen van de verwaarloozing van het melkgebit. Om dezen voor de volksgezondheid hoogst schadelijken toestand te verbeteren, is *raad, contrôle en conserveerende behandeling* van het melkgebit noodzakelijk. Om een juist begrip van mondhygiëne bij de bevolking ingang te doen vinden, is systematische mondverzorging der kleuters noodzakelijk. De mogelijkheid om hierin te voorzien, zou gevonden kunnen worden door deze in aansluiting aan bestaande kleuterconsultatiebureaux of op kleuterscholen te doen geschieden. Een eerste poging in deze richting is gedaan door Dr. B. P. B. P l a n t e n g a te Den Haag, die aan het kleuter-consultatiebureau Regentesselaan 20 een afdeling „mondverzorging” heeft verbonden. Door de tandartsen Mevrouw M u n t e n d a m, Mejuffrouw A. d e R u y t e r en later ook Mejuffrouw M. S a n d e r s, wordt sinds 1935 aldaar éénmaal per week een spreekuur gehouden, waar raad verstrekt en conserveerende hulp verleend wordt. Zie het verslag over de eerste 5 jaren.

Van groot belang is het, de verhouding van zieke en gezonde gebitten bij kinderen, jonger dan 3, 4, 5 en 6 jaar na te gaan. Daarmee wordt bevestigd, — wat ook door de schooltandartsen wordt waargenomen — dat bij kinderen, die de Lagere School betreden, bijna geen caries-vrij gebit meer wordt aangetroffen.

Voorts valt het groote aantal kinderen met slechte aanwensels op (duim- en vingerzuigen), als gevolg waarvan vele afwijkingen van de normale occlusie worden aange toffen.

Dr. P l a n t e n g a komt voorzija berei dwiligheid bij dit preventieve werk, grooten dank en erkentelijkheid toe.

Den Haag, Maart 1940.

M. M.

KLEUTER-CONSULTATIE BUREAU, REGENTESSELAAN 18, DEN HAAG.

Afdeling: Mondverzorging.

voor kleuters van 1½—6 j. allen ingeschreven op het Cons.bureau Regentesseilaan 20.

Van 1 Januari 1939 tot 1 Januari 1940 zijn:

nieuw	teruggekomen		in totaal v. 1-6-'35 t. 1-1-'40		bijinspectie gaaf gebit in 1939		In 1939 zijn van 95 jongens en 123 meisjes jonger dan:						in 1939 gemaakte K. amalgaam vullingen in I en II molaren		regulaties in 1939				
	J	M	J	M	3 jr.	4 jr.	5 jr.	6 jr.		7 jr.		8 jr.		J	M	J	M		
47	66	48	57	305	14	17	16	15	29	34	17	31	33	43	129	176	189	270	
113		105		594	31	31	31	48	63	76	48	76	76	43	totaal 764				
K. am. vullingen																			
waarvan met gaaf gebit:																			
6 8 6 4 2 2 0 1																			
14 10 4																			
met AgNO ₃ behandelde elementen in 1939		duim/vinger zuigen in 1940		extrac-tie ver-richt in 1939		normale occlusie in 1939		bij Zie-kenfonds inge-schreven		gratis patiën-ten in 1939		Tandbor-stel verstrekt in 1939		Onhan-delbaar in 1939		beh. aan geïnfec-t. wortelkan. in 1939		aantal werk-uren in 1939	
nieuw		totaal		4		J M		J M		3		36		totaal		I II		± 250	
J	M	J	M	J	M	J	M	J	M	J	M	J	M	J	M	I	II	J	M
29	38	44	59	29	43	42	55	80	99	80	99	42	55	4	5	57	43	4	5
170		72		97		97		179		179		36		9		100		9	

KLEUTER-CONSULTATIEBUREAU:
 REGENTESSELAAN 18, DEN HAAG.

AFDEELING MONDVERZORGING

voor kleuters van 1½—6 jr.

allen ingeschreven op het cons. bureau Regentesselaan.

IN 1939

BIJ 217 KLEUTERS
 IN 538 BEZOEKEN
 776 VULLINGEN
 4 EXTRACTIES
 IN 250 WERKUREN

VAN 1935—1940

IN 5 JAAR

BIJ 919 KLEUTERS
 IN 1978 BEZOEKEN
 2688 VULLINGEN

Den Haag, Maart 1940.

M. M.

KLEUTER-CONSULTATIE BUREAU: REGENTESSELAAN 18, DEN HAAG.

Afdeling: Mondverzorging.

Alleen voor kleuters van 18 maanden—6 jr. ingeschreven op het Cons.bureau, Regentesseiaan.
 Overzicht van de resultaten gedurende de eerste 5 jaren, nadat begonnen is met de behandeling van het melkgebit.
 Van 1 Januari 1935 tot 1 Januari 1940:

Aantal	1935		1936		1937		1938		1939	Totaal in 5 jaar
Kleuters, die de afdeling mondver- zorging be- zocht hebben	J	M	J	M	J	M	J	M	J	M
	31	50	84	116	83	120	99	119	95	122
	81		200		203		218		217	
										Kleuters 919
Bezoeken	38	81	130	224	166	267	256	278	227	311
	119		354		433		534		538	
										Bezoeken 1978
Gemaakte vul- lingen in amalgzaam en koper cement	22	100	121	215	245	444	395	370	311	465
	122		336		689		765		776	
										Vullingen 2688

Van de ingeschreven kleuters komt $\frac{1}{3}$ regelmatig voor behandeling terug.

In hoofdzaak worden alleen kleine caviteiten in de melkmolaren gevuld.

Deze maatregel werkt prophylactisch.

Zij komt niet alleen de gezondheid van de kleuters ten goede, maar bereidt hen ook voor op de schoollandverzorging.

Den Haag, Februari 1940. M. M.